

Propunere de politică publică privind digitizarea resurselor culturale naționale și crearea Bibliotecii Digitale a României

1) Instituția inițiatoare	Ministerul Culturii și Cultelor
2) Formularea problemei	<p>Comisia Europeană a lansat încă din anul 1999 principalele direcții strategice de dezvoltare informațională, în cadrul unor inițiative succesive, e-Europe, e-Europe 2005 și continuate apoi cu inițiativa i2010 care promovează creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă în societatea informațională și în industriile media.</p> <p>Ca element cu rol strategic în cadrul inițiativei i2010, se prevede crearea, promovarea și susținerea Bibliotecii Digitale Europene (European Digital Library-EDL), prin asocierea bibliotecilor digitale existente sau în curs de constituire în țările Uniunii Europene. Astfel se are în vedere stimularea dezvoltării economiei digitale europene, se încurajează crearea de conținut digital, îmbunătățirea preservării și extinderea accesului publicului la colecții organizate de material digital.</p> <p>Văzută în contextul mai larg al societății informaționale, digitizarea resurselor culturale este considerată — la nivelul Uniunii Europene — un factor cheie ce va contribui la îmbunătățirea accesibilității și a fluxului nefragmentat de informații într-o economie a cunoașterii. Odată transpus în format electronic, patrimoniul cultural, științific sau educațional poate deveni resursă pentru un spectru larg de produse și servicii informaționale, în sectoare precum educația sau turismul. De aceea, pe termen lung, se consideră că digitizarea resurselor culturale și oferirea unei platforme unice de acces în cadrul unei biblioteci digitale reprezintă un demers cu un considerabil potențial economic, care poate conduce la creșterea competitivității în toată Europa, respectând astfel prevederile Strategiei de la Lisabona.</p> <p>În vederea atingerii acestor deziderate, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene (2006/585/EC) și concluziile Consiliului European (2006/C 297/01), în fiecare stat membru al UE sunt necesare:</p> <ul style="list-style-type: none">a) parcurgerea unor etape organizatorice și tehniceb) susținerea financiară a inițiativelor de digitizare a materialelor culturale (resurse documentare scrise, audio-vizuale, patrimoniu mobil și imobil, patrimoniul arhivistic)c) crearea unei biblioteci digitale, drept cadru unitar și platformă unică de acces public la materialul digital, pe Internet. <p>În România, există deja o serie de inițiative în domeniul digitizării resurselor culturale, atât la nivelul bibliotecilor, cât al muzeelor din sistemul național, însă pentru fructificarea acestor inițiative se impune în mod imperios corelarea și coordonarea eforturilor de digitizare în vederea lărgirii accesului publicului utilizator de Internet la aceste resurse culturale . Dintre aceste inițiative se remarcă o serie de proiecte derulate de către:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) prin cImeC (proiectul APOGRAF- Biblioteca Digitală Națională a Manuscriselor și Cărților Vechi, peste 50.000 de pagini din colecția Filialei Batthyaneum a Bibliotecii Naționale a României)- Ministerul Culturii și Cultelor, prin cImeC - patrimoniul cultural național mobil- Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București (aproximativ 20.000 de pagini – cărți rare, manuscrise, publicații seriale,

monografii curente)

- Biblioteca Academiei Române (peste 36.000 facsimile digitale din „Manuscrisele Eminescu”, în colaborare cu Ministerul Culturii și Cultelor și cIMeC precum și „Arhiva Traian Vuia”)
- Biblioteca Metropolitană din București (peste 5500 de pagini de bibliografie școlară, disponibile în cadrul Bibliotecii Virtuale Metropolitane)
- Biblioteca Județeană „Panait Istrati” din Brăila (Biblioteca Digitală Școlară cu peste 30.000 pagini de literatură română, conform programei școlare)
- Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași (peste 2594 pagini și 950 de imagini)
- Biblioteca Județeană Brașov realizează împreună cu Fundația „Casa Mureșenilor” digitizarea publicației „Gazeta de Transilvania”
- Digitizarea patrimoniului mobil din cadrul colecțiilor muzeelor aflate în subordinea MCC

În acest cadru, crearea Bibliotecii Digitale a României, componenta românească a Bibliotecii Digitale Europene, care să faciliteze coordonarea și stimularea activităților de digitizare deja demarate la nivel național, reprezintă un demers care va duce la asigurarea prezervării în format digital a resurselor culturale ale țării, la facilitarea accesului public pe Internet la un corpus de resurse culturale naționale reprezentative precum și la racordarea diverselor inițiative de digitizare a resurselor culturale deja inițiate, atât în cadrul proiectelor mai sus menționate, cât și în cadrul instituțiilor deținătoare de resurse culturale, ca parte a activităților lor specifice.

Biblioteca Digitală a României va reprezenta unul dintre cele 27 de noduri naționale, componente ale Bibliotecii Digitale Europene , ce urmează să fie create sau au fost create deja, în cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.

Constituirea unei biblioteci digitale la nivel național reprezintă un instrument important ce va contribui la satisfacerea drepturilor fundamentale de libertate de exprimare, acces și participare la cultură și informație, raliindu-se astfel la prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 10 (1) și contribuind, în egală măsură la asigurarea prezenței și reprezentativității culturii românești în cultura europeană. Biblioteca Digitală a României va spori gradul de acces la cultură, promovarea patrimoniului cultural, atât la nivel național, cât și internațional și preservarea identităților culturale, în concordanță cu obiectivele generale ale Ministerului Culturii și Cultelor și cu strategia în domeniu a Uniunii Europene. Demersul creării unei astfel de biblioteci — platformă unică și unitară de acces la patrimoniul cultural național — va asigura cunoașterea și sporirea vizibilității valorilor culturale ale României, atât pe plan național, cât și pe plan internațional. Demersul inițiat de Ministerul Culturii și Cultelor reprezintă și o continuare a inițiativelor anterioare de promovare a patrimoniului și a creației românești pe plan internațional, dintre care amintim programul Promocult 2007, program destinat promovării creației contemporane românești în spațiul Uniunii Europene.

Procesul de digitizare și de constituire a bibliotecii digitale va trebui să aibă în vedere crearea unor sinergii între inițiativele de digitizare a resurselor culturale, pe cinci axe prioritare sau piloni tematici, respectiv:

- Patrimoniul documentar scris (biblioteci)
- Patrimoniul mobil (muzee, colecții)
- Patrimoniul audio-vizual (arhive audio-vizuale)
- Patrimoniul imobil (monumente, arheologie)
- Patrimoniul arhivistic (arhive)
-

3) Denumirea politicii	Digitizarea resurselor culturale naționale și crearea Bibliotecii Digitale a României	
4) Scop	Conservarea și promovarea resurselor culturale naționale în format digital, precum și lărgirea și facilitarea accesului național, european și internațional la un corpus comun de resurse culturale naționale reprezentative	
5) Obiective	Obiective generale	Obiective specifice
	Îmbunătățirea, coordonarea și eficientizarea proceselor de digitizare a resurselor culturale la nivel național	<ul style="list-style-type: none"> a) Identificarea și coordonarea inițiativelor de digitizare a resurselor culturale la nivel național b) Soluționarea și coordonarea aspectelor logistice, legale, financiare și documentare pe care le presupune digitizarea pentru înlăturarea paralelismelor și suprapunerilor, pe fiecare pilon tematic în parte c) Crearea unor mecanisme de coordonare, gestionare și întreținere a procesului de digitizare, care să permită o arhitectură coerentă a întregului sistem, la nivel național
	Sporirea numărului de resurse culturale reprezentative digitizate, diversificarea și conservarea acestora	<ul style="list-style-type: none"> a) Identificarea unui corpus documentar reprezentativ de resurse culturale, pe fiecare pilon tematic în parte b) Dezvoltarea unui sistem performant și eficient în domeniul tehnologiei informației, care să permită crearea unei platforme unice și unitare de acces la resursele culturale digitizate, precum și conservarea materialului digitizat
	Creșterea gradului de accesibilitate a publicului utilizator de Internet la resursele culturale naționale	<ul style="list-style-type: none"> a) Soluționarea aspectelor legale referitoare la drepturile de autor și la proprietatea intelectuală a resurselor culturale b) Instituirea unui sistem unic și unitar de catalogare și/sau clasificare și descriere a resurselor culturale, pe fiecare pilon în parte c) Îmbunătățirea sistemului de finanțare și alocare a resurselor financiare ale bibliotecilor și identificarea de noi modalități de finanțare pentru susținerea digitizării patrimoniului documentar scris d) Îmbunătățirea cadrului legal pentru facilitarea și flexibilizarea activităților de digitizare în domeniul arhivelor de filme (drepturile de folosință) e)

6. Beneficiari	<p>Beneficiari direcți</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Utilizatorii (publici sau privați) de Internet din România și din celelalte țări membre ale Uniunii Europene ○ Utilizatorii (publici sau privați) de Internet din alte spații geografice decât Uniunea Europeană ○ Personalul angajat în cadrul instituțiilor publice deținătoare de resurse culturale din România <p>Beneficiari indirecti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sectorul producător de aparatură specifică și software pentru stocarea informațiilor și administrarea bazelor de date cu resurse culturale digitizate (ITC) ○ Instituții publice deținătoare de resurse culturale din statele membre ale Uniunii Europene sau din alte spații geografice decât România ○ Instituții private deținătoare de resurse culturale 		
7) Variante de soluționare	<p>Varianta nr. 1 Asigurarea unui cadru unic, dar neunitar: Constituirea de biblioteci digitale de către fiecare instituție publică deținătoare de resurse culturale (bibliotecă, muzeu, arhivă audio-video) și racordarea acestora la un portal unic de acces</p>	<p>Impact 1</p> <p>Legislativ: Modificarea și completarea prevederilor următoarelor acte normative:</p> <p><i>Legea nr. 8/1996, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe</i> <i>Legea nr. 334/2002 privind bibliotecile, republicată</i> <i>Legea nr. 111/1995 privind depozitul legal de documente, republicată</i> <i>Legea nr. 182/ 2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil cu modificările și completările ulterioare</i> <i>Ordonanța Guvernului nr. 39/2005 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare</i></p> <p>Corelarea modificărilor legislative propuse de prezenta politică publică cu reglementările în vigoare: <i>Legea nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică</i> <i>Legea nr. 186/2003, privind susținerea și promovarea culturii scrise, republicată</i></p> <p>Economic: - Constituirea de biblioteci digitale în fiecare instituție deținătoare de resurse culturale, presupune alocarea unor sume sporite în vederea achiziționării de tehnologii pentru digitizarea lucrărilor, recrutării de noi angajați specializați în acest domeniu sau specializării angajaților existenți, alocării unor noi spații în vederea desfășurării acțiunilor de digitizare.</p>	<p>Buget estimat 1</p>

		<p>- Lipsa unei coordonări a demersurilor disparate de digitizare a conținutului cultural poate genera paralelisme și suprapuneri care se pot traduce în costuri sporite și nejustificate pentru transpunerea aceluiași material cultural în format digital de mai multe ori, de către diverse instituții deținătoare de resurse culturale, precum bibliotecile.</p> <p>Social:</p> <p>- Lipsa unei coordonări a demersurilor de digitizare la nivelul instituțiilor culturale deținătoare de resurse culturale, poate conduce la o accesibilitate mult îngreunată, scăzută și/sau aleatoare a publicului larg la aceste resurse</p> <p>Ecologic:</p> <p>- Varianta propusă nu are impact ecologic</p> <p>Concluzie:</p> <p>Această variantă nu poate fi recomandată, întrucât existența mai multor biblioteci virtuale îngreunează și limitează accesul la resursele culturale naționale, generând suprapuneri și paralelisme în demersurile de digitizare. Varianta se traduce în costuri mai mari, determinate de suprapunerea inițiativelor/demersurilor de digitizare, acces limitat la resursele culturale digitizate, menținerea fragmentării activităților de digitizare. Varianta nu va asigura o vizibilitate on-line satisfăcătoare a resurselor culturale naționale și nici nu va garanta digitizarea unui corpus național reprezentativ de resurse culturale datorită lipsei existenței unui cadru unitar de criterii în domeniu.</p>	
	<p>Varianta nr. 2 Asigurarea unui cadru unic și unitar: Constituirea unei biblioteci digitale la nivel național (Biblioteca Digitală a României), sub forma unei platforme unice și unitare de acces public la un corpus de resurse culturale reprezentative naționale în format digital, sub coordonarea Ministerului Culturii și Cultelor, în colaborare cu celelalte instituții publice deținătoare de resurse culturale reprezentative</p> <p>Această variantă presupune inițierea</p>	<p>Impact 2</p> <p>Legislativ: Modificarea și completarea prevederilor următoarelor acte normative:</p> <p><i>Legea nr. 8/1996, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe</i> <i>Legea nr. 334/2002 privind bibliotecile, republicată</i> <i>Legea nr. 111/1995 privind depozitul legal de documente, republicată</i> <i>Legea nr. 182/ 2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil cu modificările și completările ulterioare</i> <i>Ordonanța Guvernului nr. 39/2005 privind cinematografia, cu</i></p>	<p>Buget estimat 2</p> <p>ETAPA I (2008-2009)</p> <p>3.900.000 EUR</p> <p>ETAPA a II-a (2010-2014)</p> <p>Activitățile pot fi susținute în proporție de până la 40% din:</p>

	<p>unui program pe o perioadă de 7 ani, cu finanțare multianuală, pentru susținerea coordonării și asigurării accesului unic și unitar la resursele culturale digitizate și care să permită continuarea demersurilor planificate, fără sincopete pe care le generează periodicitatea exercițiilor bugetare.</p>	<p><i>modificările și completările ulterioare</i></p> <p>Corelarea modificărilor legislative propuse de prezenta politică publică cu reglementările în vigoare: <i>Legea nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică</i> <i>Legea nr. 186/2003, privind susținerea și promovarea culturii scrise, republicată</i></p> <p>Economic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracterul multi-anual al programului propus va permite continuarea demersurilor planificate fără sincopete pe care le generează periodicitatea exercițiilor bugetare • Digitizarea resurselor culturale și constituirea Bibliotecii Digitale a României nu are implicații asupra bugetului de stat consolidat, sumele necesare realizării activităților propuse urmând să fie deblocate integral din Fondul de rezervă, pentru primii doi ani ai programului (prima etapă). • Prin intermediul programului multianual va fi încurajată atragere de resurse complementare în proporție de 40% (a doua etapă), din: <ul style="list-style-type: none"> - finanțări europene (programele eContent, TEL+, ...); - participarea României la programele regionale europene din domeniul digitizării; - instituirea unor parteneriate de tip public-public cu autoritățile locale deținătoare de resurse culturale; - instituirea unor parteneriate de tip public-privat între Ministerul Culturii și Cultelor și/sau autoritățile administrației publice locale și entități private (după modelul parteneriatului deja existent între British Library și Microsoft). • Procesul de digitizare va avea un impact pozitiv în sensul sporirii numărului de resurse umane specializate în domeniu (specialiști IT și personal direct implicat în procesul de digitizare) din cadrul instituțiilor publice deținătoare de resurse culturale, cu implicații financiare în domeniul formării acestor resurselor umane. • Pe termen lung, se consideră că digitizarea resurselor culturale și crearea unei platforme unice de acces în cadrul unei biblioteci digitale naționale, racordată ulterior la Biblioteca Europeană Digitală, reprezintă un demers cu un considerabil potențial economic, care poate conduce la creșterea competitivității în toată Europa, respectând astfel prevederile 	<ul style="list-style-type: none"> - finanțări europene (programele eContent, TEL+, ...); - participarea României la programele regionale europene din domeniul digitizării; - instituirea unor parteneriate de tip public-public cu autoritățile locale deținătoare de resurse culturale; - instituirea unor parteneriate de tip public-privat între Ministerul Culturii și Cultelor și/sau autoritățile administrației publice locale și entități private (după modelul parteneriatului deja existent între British Library și Microsoft).
--	---	--	--

		<p>Strategiei de la Lisabona.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eliminarea barierelor existente în legislația națională, în ceea ce privește utilizarea fondurilor rezultate din valorificarea patrimoniului bibliotecilor prin activități specifice, în scopul creării de noi căi pentru susținerea digitizării materialelor de bibliotecă, va conduce la o mai bună integrare a sistemului național al bibliotecilor în sistemul instituțional cultural european și va permite absorbția fondurilor europene în domeniul culturii scrise. <p>Social:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitizarea resurselor culturale și crearea unei arhitecturi coerente a Bibliotecii Digitale a României, pe bază de criterii prestabilite și cu mecanisme de coordonare bine puse la punct, va conduce la: <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea un acces facil, dar bine structurat, la resursele culturale naționale, nu numai pentru utilizatorii din România, ci și pentru cei din Uniunea Europeană sau alte spații geografice, care va conduce la o creștere a numărului de informații accesate, într-o economie a cunoașterii ; - garantarea respectării și satisfacerii drepturilor fundamentale de libertate de exprimare, precum și acces și participare la cultură și informație atât pentru utilizatori, cât și pentru creatorii sau deținătorii de resurse culturale; - creșterea accesibilității publicului utilizator de Internet la resursele culturale naționale. <p>Ecologic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varianta propusă nu are impact ecologic <p>Concluzie:</p> <p>Procesul de digitizare și de constituire a Bibliotecii Digitale a României este un proces complex. Pentru a avea viabilitate pe termen lung, valoare din punct de vedere investițional, pentru a acoperi o parte cât mai mare și mai reprezentativă a resurselor culturale naționale este necesar ca acest proces să se desfășoare la nivel național, sub coordonarea Ministerului Culturii și Cultelor, în colaborare cu celelalte instituții publice deținătoare de resurse culturale reprezentative</p>	
--	--	---	--

	<p>Varianta nr. 3</p> <p>Menținerea status quo-ului: Continuarea digitizării resurselor culturale pe fiecare pilon tematic în parte, fără asigurarea unui cadru unic și unitar din punct de vedere al accesului și al criteriilor specifice de urmat în domeniul digitizării și fără a coordona eforturile de digitizare în direcția creării unei Biblioteci Digitale a României</p>	<p>Impact 3</p> <p>Legislativ: Această variantă nu are niciun impact legislativ.</p> <p>Economic: - Varianta nu presupune implicații financiare suplimentare și nu afectează bugetul de stat consolidat însă în lipsa unei programări multianuale a activităților, demersurile de digitizare vor continua să aibă sincope, determinate de periodicitatea exercițiilor bugetare; - Lipsa unei coordonări a demersurilor disparate de digitizare a conținutului cultural poate genera paralelisme și suprapuneri care se pot traduce în costuri sporite și nejustificate pentru transpunerea aceluiași material cultural în format digital de mai multe ori, de către diverse instituții deținătoare de resurse culturale, precum bibliotecile; - Neeliminarea barierelor existente în legislația națională, în ceea ce privește utilizarea fondurilor rezultate din valorificarea patrimoniului bibliotecilor prin activități specifice, în scopul creării de noi căi pentru susținerea digitizării materialelor de bibliotecă, va avea ca rezultat imposibilitatea absorbției fondurilor europene în domeniul culturii scrise și neintegrarea sistemului național al bibliotecilor în sistemul instituțional cultural european;</p> <p>Social: - Menținerea status-quo - ului nu va contribui decât într-o măsură marginală la garantarea respectării și satisfacerii drepturilor fundamentale de libertate de exprimare, precum și acces și participare la cultură și informație atât pentru utilizatori, cât și pentru creatorii sau deținătorii de resurse culturale; - Absența unei coordonări a demersurilor de digitizare la nivelul instituțiilor culturale deținătoare de resurse culturale, poate conduce la o accesibilitate mult îngreunată, scăzută și/sau aleatoare a publicului larg la aceste resurse - În lipsa unor criterii prestabilite și unanim acceptate în domeniul digitizării, pe fiecare pilon tematic în parte, procesul de digitizare va fi unul fragmentat, aleator care nu va reuși să asigure o prezență și o reprezentare satisfăcătoare a culturii românești în cadrul culturii europene, prin identificarea unui corpus reprezentativ de resurse culturale;</p>	<p>Buget estimat 3</p>

		<p>Ecologic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varianta propusă nu are impact ecologic <p>Concluzie:</p> <p>Această variantă nu poate fi cea recomandată, deoarece lipsa oricăror sinergii în domeniul digitizării resurselor culturale nu va avea ca rezultat crearea unei Biblioteci Digitale a României și nu va permite racordarea acesteia la Biblioteca Europeană Digitală. Pe cale de consecință, cultura românească nu va fi prezentă și reprezentată în cadrul culturii europene de o manieră coerentă și care să producă un impact pozitiv asupra beneficiarilor finali. Mai mult chiar, în lipsa unor demersuri concertate există riscul pierderii sau deteriorării ireversibile a unor resurse culturale care ar fi putut fi stocate și conservate în format digital.</p>	
8) Procesul de consultare	Organizații, instituții consultate	Rezultatul consultării (variante alternative de soluționare propuse, puncte de vedere, poziții exprimate):	
	<p>Biblioteca Națională a României Biblioteca Pedagogică Națională I.C. Petrescu București Biblioteca Centrală Universitară "Carol I" București Biblioteca Academiei Române București Biblioteca Națională a Romanici București Biblioteci județene (BJ): BJ Lucian Blaga Alba BJ A.D. Xenopol Arad BJ Dinicu Golescu Argeș BJ I.C. Sturdza Bacău BJ Gh. Bihor BJ Bistrița-Năsăud Bistrița-Năsăud BJ Mihai Eminescu Botoșani BJ George Barițiu Brașov BJ Panait Istrati Brăila BJ V. Voiculescu Buzău BJ Paul Iorgovici Caraș-Severin BJ Alexandru Odobescu Călărași BJ Octavian Goga Cluj BJ Ioan N. Roman Constanța</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rezultatele studiului referitor la evaluarea impactului pe care îl va avea digitizarea resurselor culturale, realizat de Comisia Europeană (SEC (2006)1075), în urma consultării unui număr de 225 de organizații și persoane din 21 de state membre și 8 state non-membre ale Uniunii Europene, subliniază enorma oportunitate pe care o creează această inițiativă pentru asigurarea unei mai mari accesibilități și utilizări a resurselor de patrimoniu cultural, științific și <i>educațional</i> ale Europei. Acest demers va reprezenta o sursă pentru sporirea creativității în toate domeniile de activitate și va conduce la întărirea identității culturale europene. <p><u>A. Drepturi de autor și drepturi conexe</u> Soluționarea aspectelor legale referitoare la operele orfane și <i>out of print</i> (tiraj epuizat).</p> <p><u>B. Patrimoniul documentar scris și biblioteci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizarea Bibliotecii Digitale Naționale este posibilă numai prin respectarea principiului partajării, similar Catalogului Național Partajat. ▪ Participarea tuturor bibliotecilor din cadrul sistemului național de biblioteci la realizarea Bibliotecii Digitale Naționale, deținătoare de documente și colecții, va crea o bibliotecă digitală cu un conținut eterogen din punct de vedere al tipului de documente (cărți, manuscrise, publicații seriale), al perioadei de publicare, al adresabilității. 	

	<p>BJ Bod Peter Covasna BJ Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița BJ Alexandru si Aristia Aman Dolj BJ V.A. Urechia Galați BJ I.A. Bassarabescu Giurgiu BJ Christian Tell Gorj BJ Ovid Densușianu Hunedoara BJ Harghita Harghita BJ Ștefan Bănulescu Ialomița BJ Gh. Asachi Iași BJ Petre Dulfu Maramureș BJ I. Gh. Bibicescu Mehedinți BJ Mureș Mureș BJ G.T. Kirileanu Neamț BJ Ion Minulescu Olt BJ Nicolae Iorga Prahova BJ Satu Mare Satu-Mare BJ I.S. Badescu Sălaj BJ Astra Sibiu BJ I.G. Sbiera Suceava BJ Marin Preda Teleorman BJ Timiș Timiș BJ Panait Cerna Tulcea BJ Nicolae Milescu Spătarul Vaslui BJ Antim Ivireanul Vâlcea BJ Duiliu Zamfirescu Vrancea</p> <p>Muzeul Național de Artă al României Muzeul Național de Istorie a României Muzeul Național de Istorie Naturală „Gr. Antipa” Muzeul Național al Satului „D. Gusti” Muzeul Național al Țăranului Român Muzeul Național „George Enescu” Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi Românești Muzeul de Artă „Vasile Grigore” Complexul Național Muzeal „Moldova” Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei Muzeul Național Brukenthal Muzeul Național Peleş Muzeul Național Bran</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selecție în colecțiile bibliotecilor, după criterii bine stabilite, unitare la nivel național, va conduce la constituirea unui corpus documentar prioritar pentru activitatea de digitizare. Este necesar ca această activitate de selecție să aibă un caracter periodic (anual). • Rezultatele proiectelor de digitizare realizate până în prezent trebuie reunite și prezentate într-o formă unitară, în cadrul Bibliotecii Digitale Naționale. • Pentru a exista compatibilitate între procesele de digitizare derulate la nivel local, bibliotecile publice consideră necesară utilizarea unui soft integrat de bibliotecă, unitar la nivel național. În prezent, majoritatea bibliotecilor publice (județene) utilizează softul integrat de bibliotecă Tinlib, care nu corespunde cerințelor unui proces de digitizare, fiind necesară achiziționarea unui nou soft de bibliotecă • Bibliotecile publice susțin înființarea unei structuri specifice (Direcția bibliotecii), în cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, pentru o mai bună coordonare a activității la nivel național în acest domeniu. <p>Soluții de digitizare propuse:</p> <p>a) Digitizarea în cadrul bibliotecii Soluție aplicabilă în cazul documentelor din colecțiile speciale (carte rară, carte veche, manuscrise, incunabule etc.), documente fragile sau foarte valoroase.</p> <p>b) Digitizarea prin externalizarea serviciilor Variantă potrivită în situația existenței unui volum mare de documente/pagini de digitizat, care nu necesită o protecție specială, alta decât cea curentă. Externalizarea este indicată și în cazul în care se utilizează o tehnică specială de digitizare, cu echipamente speciale.</p> <p>c) Soluția mixtă Majoritatea bibliotecilor europene, care desfășoară programe similare au adoptat o soluție mixtă pentru digitizare.</p> <p>În toate cele trei variante este necesară reprezentarea tuturor documentelor digitizate în baze de date unitare.</p> <p>Criterii de selecție a documentelor/ colecțiilor ce urmează a fi digitizate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valoarea documentară (valoarea / importanța conținutului intelectual, valoarea bibliofilă) 2. Reprezentativitatea pentru un anumit domeniu, o anumită perioadă de timp sau o anumită regiune geografică, atât la nivel național, cât și la nivel internațional; 3. Gradul de interes: grupul de utilizatori (reali sau potențiali) trebuie să fie relativ mare,
--	---	---

	<p>Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni</p> <p>Centrul Național al Cinematografiei</p> <p>Arhiva Națională de Filme</p> <p>Institutul de Memorie Culturală (cIMeC)</p> <p>Institutul Național al Monumentelor Istorice (INMI)</p> <p>Organisme de gestiune colectivă (COPYRO, UCMR-ADA, UPFAR, DACIN-SARA, CREDIDAM)</p> <p>ORDA</p> <p>Documente consultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Comisiei Europene din 24 august 2006 asupra Digitizării și Accesibilității On-Line a Materialului Cultural și Conservare Digitală (2006/585/EC) • Concluziile Consiliului European asupra Digitizării și Accesibilității On-Line a Materialului Cultural și Conservare Digitală (2006/C 297/01) • Recomandarea Comisiei Europene referitoare la digitizarea și accesibilitatea on-line a materialului cultural și a conservării digitale, Evaluarea Impactului, SEC (2006)1075 • Studiu de fezabilitate privind Digitizarea, preservarea digitală și accesibilitatea on-line a resurselor bibliotecilor, Biblioteca Națională a României • Studiu de fezabilitate pentru Digitalizarea și accesibilitatea on-line a materialelor video și a celorlalte colecții ale arhivei 	<p>pentru a justifica selecția unui document în lotul celor propuse pentru scanare;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prezervarea documentelor originale; 5. Regimul juridic (dreptul de autor și dreptul de difuzare); 6. Criteriul financiar; 7. Soluția de scanare și tehnologia implicată. <p><u>C. Patrimoniul audio-vizual</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Evidența filmelor nu este realizată în format digital, ci în registre de evidență la depozitari sau în cartoteci, în ordine alfabetică, pe genuri de filme, la dispeceri. • Evidența stării tehnice a filmelor se face pe buletine de control care însoțesc filmul. • Nu există o evidență centralizată a stării de conservare a materialelor • Este necesară introducerea unei evidențe computerizate a filmelor din cadrul Arhivei Naționale de Filme, pe sisteme de material (negativ, pozitiv, etalon, KT, sunet, etc.), cu ajutorul unui sistem de cod de bare. Baza de date astfel creată, va asigura o mai bună evidență a filmelor, o mai bună operativitate și luarea celei mai bune decizii în privința alegerii materialului pentru o lucrare dată și va facilita urmărirea și aplicarea de tratamente adecvate materialelor cu probleme. • Drepturile de folosință asupra imaginilor în mișcare și a celorlalte materiale legate de filmul românesc, păstrate și depozitate de ANF, aparțin Centrului Național al Cinematografiei. Pentru a putea face imaginile în mișcare accesibile on line și a colabora eficient la Programul european eContent^{plus} se impune schimbarea Legii cinematografiei astfel încât Arhiva Națională de Filme să poată dispune de drepturile de folosință și să poată coopera eficient cu celelalte arhive de filme din Europa, care dispun de aceste drepturi. <p><u>D. Patrimoniul mobil</u></p> <p>Situație actuală</p> <p>În prezent, principalii deținători de bunuri culturale mobile sunt instituțiile muzeale; există în România cca. 450 de instituții muzeale, cu un patrimoniu de cca. 25 500 000 de bunuri culturale. În subordinea MCC sunt 15 instituții muzeale, dintre care 14 au participat la studiul realizat de direcția de specialitate din MCC, studiu privind digitizarea.</p> <p>În urma prelucrării informațiilor rezultate din chestionarul aplicat celor 14 muzee, au rezultat următoarele date:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la nivel global, muzeele subordonate MCC au înregistrat, în sistemele de evidență informatizată, puțin peste o treime din bunurile culturale mobile pe care le dețin (mai exact, 37,74% din nr. total); în procente, primul loc îl ocupă MAVG (100%), iar
--	--	---

	<p>naționale de filme, Arhiva Națională de Filme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitizarea Patrimoniului Cultural Mobil, Analiză, Direcția Muzeu, colecții și garanții guvernamentale, MCC 	<p>ultimul, MNIT, cu doar 0,67%; se impun însă unele precizări legate de dimensiunea patrimoniului deținut (astfel, sunt muzee care au în evidența informatizată zeci de mii sau sute de mii de bunuri, dar au un procentaj mult mai scăzut decât MAVG, care, deși înregistrează procentajul maxim, deține doar 580 de bunuri);</p> <ul style="list-style-type: none"> • patrimoniul deținut de muzee este, practic, inaccesibil pe Internet; cu excepția celor mai cunoscute și mai valoroase piese, care sunt clasate și, automat, apar pe site-ul cIMeC, celelalte bunuri deținute de muzee nu sunt cunoscute de marele public; se remarcă faptul că, de cele mai multe ori, nr. de piese care apar pe site-ul cIMeC și nr. de piese prezentate pe Internet de către muzee se suprapun sau diferențele dintre ele sunt foarte mici; un caz excepțional îl reprezintă Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, care prezintă pe Internet un nr. de circa 52 000 de exponate, adică de 10 ori mai mult decât toate celelalte 13 muzee la un loc (circa 5 000); • raportat la nr. total de bunuri culturale deținute de către muzee (3 854 492), nr. de fotografii digitale este infim, de doar 101 759; deși, în general, unui bun cultural îi corespund mai multe fotografii digitale, să presupunem că nr. de fotografii este egal cu același nr. de bunuri diferite; chiar și așa, se observă că doar 1 din circa 40 de bunuri are o fotografie digitală. <p>Materiale digitizabile</p> <p>Instituțiile muzeale prezintă posibilitatea digitizării mai multor tipuri de materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bunurile culturale mobile aflate în colecțiile proprii; • materialele documentare pentru bunurile culturale mobile aflate în colecțiile proprii (fișe analitice de evidență, fișe de conservare, fișe de restaurare, registre de inventar, documentație aferentă clasării, clișee fotografice, fotografii ș.a.); • materiale aflate în bibliotecile muzeelor (publicații de specialitate). <p>Condiții specifice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instituțiile muzeale dețin registre informatizate pentru evidența bunurilor culturale mobile din patrimoniul propriu, chiar dacă, în cele mai multe cazuri, acestea nu sunt complete; unele instituții muzeale utilizează programul informatic DOCPAT, elaborat de cIMeC, pentru evidența proprie. • Întrucât bazele de date DOCPAT nu permit postarea on-line și nici utilizarea simultană de către mai mulți utilizatori, este necesară dezvoltarea unui program informatic de migrare a datelor într-un nou format, care să poată fi disponibil on-line. • Există și aspecte legate de dreptul de autor și de copyright care vor necesita soluționare. <p>Criterii de selecție</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tipuri de resurse; 2. categorii de bunuri culturale (artistice, istorice, documentare, arheologice, tehnice, științifice, etnografice);
--	--	--

		<p>3. criteriul valoric al bunurilor culturale (reprezentativitate, raritate, vechime, școală/autor, proveniență);</p> <p>4. relevanță pentru beneficiari;</p> <p>5. metode de digitizare (facsimilare, fotografiere, introducere de date, scanare etc.).</p> <p>Prioritizarea se va realiza și în funcție de resursele financiare, umane și logistice ce vor fi disponibile.</p>	
<p>9) Varianta de soluționare recomandată:</p> <p>Varianta 2</p>	<p><i>Prezentarea variantei:</i></p> <p>Asigurarea unui cadru unic și unitar:</p> <p>Constituirea unei biblioteci digitale la nivel național, sub forma unei platforme unice și unitare de acces public la un corpus de resurse culturale reprezentative naționale în format digital, sub coordonarea Ministerului Culturii și Cultelor, în colaborare cu celelalte instituții publice deținătoare de resurse culturale reprezentative.</p> <p>Această variantă presupune inițierea unui program pe o perioadă de 7 ani, cu finanțare multianuală, pentru susținerea coordonării și asigurării accesului unic și unitar la resursele culturale digitizate și care să permită continuarea demersurilor planificate, fără sincopel pe care le generează periodicitatea exercițiilor bugetare</p>	<p>Termen preconizat de realizare</p> <p>Programare multianuală pentru orizontul de timp 2008 - 2014</p>	<p>Buget estimat</p> <p>ETAPA I</p> <p>Anul 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltare de soft specific <u>Buget estimat: 200.000 EUR</u> Achiziționare de echipamente și manoperă pentru digitizare - scanere - manoperă: producere de conținut <u>Buget estimat: 1.200.000 EUR</u> (din care 30% alocat pe proiecte și 10% rezervă pentru plata drepturilor de autor – autori și Organisme de Gestiune Colectivă) Echipamente pentru stocarea și accesarea conținutului digital - echipamente informatice <u>Buget estimat: 300.000 EUR</u>
	<p>Beneficii/riscuri</p> <p>Beneficii</p> <ul style="list-style-type: none"> Înlăturarea paralelismelor și a suprapunerilor în procesul de digitizare a resurselor culturale și conceperea unei platforme unice de acces, pe Internet; Crearea unor mecanisme și structuri de coordonare a procesului de digitizare care să ofere posibilitatea unei bune 	<p>Modalități și termene de monitorizare/evaluare:</p> <ul style="list-style-type: none"> colectarea și centralizarea datelor privind numărul de resurse culturale digitizate, pe fiecare pilon tematic în parte (sursă: instituțiile responsabile, la nivel național, din domeniile de referință); termen: din momentul lansării Bibliotecii Europene Digitale, anual colectarea și centralizarea datelor referitoare la numărul de resurse culturale digitizate accesate sau descărcate de către utilizatorii portalului 	<ul style="list-style-type: none"> Formare profesională - personal direct implicat în digitizare - conducători de instituții culturale <u>Buget estimat: 300.000 EUR</u> <p>Anul 2009</p> <ul style="list-style-type: none"> Întreținerea și actualizarea softului <u>Buget estimat: 300.000 EUR</u> Manoperă pentru digitizare și

	<p>monitorizări și evaluări a impactului constituirii Bibliotecii Digitale a României;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea unor criterii, pe fiecare pilon tematic în parte, pentru identificarea unui corpus reprezentativ de resurse culturale în vederea asigurării unei bune prezențe și reprezentări a culturii românești în cadrul celei europene; - Promovarea resurselor culturale naționale și a identității culturale naționale la nivel european și internațional; - Protejarea și conservarea resurselor culturale valoroase și securizarea conservării și păstrării acestora pentru generațiile viitoare; - Protejarea resurselor culturale aflate într-o stare avansată de deteriorare; - Îmbunătățirea posibilităților de acces la resursele culturale, local sau la distanță, cu impact asupra creșterii numărului de utilizatori și a categoriilor acestora; - Posibilitatea consultării simultane de către mai mulți utilizatori a aceluiași tip de resursă culturală; - Oferirea unui mod de consultare a conținutului bazelor de date cu resurse culturale modern, în acord cu noile tehnologii, independent de spațiul și programul de funcționare al instituțiilor publice deținătoare de astfel de resurse (cu respectarea restricțiilor de copyright); - Îmbunătățirea calității procesului de consultare a resurselor culturale; - Creșterea numărului de resurse electronice realizate direct în format electronic, fără echivalent analog, tradițional; - O mai bună promovare a valorilor naționale, o mai bună diseminare a 	<p>Biblioteca Digitală a României/ Biblioteca Europeană Digitală (sursa: Institutul de Memorie Culturală - CIMEC); termen: din momentul lansării Bibliotecii Europene Digitale, anual</p>	<p>achiziționare de echipamente</p> <ul style="list-style-type: none"> - manoperă: producere de conținut - scanere <p><u>Buget estimat: 1.000.000 EUR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Echipamente pentru stocarea și accesarea conținutului digital - susținerea punctelor locale de digitizare - echipamente informatice <p><u>Buget estimat: 400.000 EUR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formare profesională și instruire - personal direct implicat în digitizare - conducători de instituții culturale <p><u>Buget estimat: 200.000 EUR</u></p> <p style="text-align: center;">ETAPA a II-a</p> <p style="text-align: center;">Anii 2010 - 2014</p> <p>Activitățile pot fi susținute în proporție de până la 40% din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finanțări europene (programele eContent, TEL+, ...); - participarea României la programele regionale europene din domeniul digitizării; - instituirea unor parteneriate de tip public-public cu autoritățile locale deținătoare de resurse culturale; - instituirea unor parteneriate de tip public-privat între Ministerul Culturii și Cultelor și/sau autoritățile administrației publice locale și entități private (după modelul parteneriatului deja existent între British Library și Microsoft).
--	--	---	---

	<p>informației și o valorificare superioară, la nivel național și internațional, a colecțiilor de resurse culturale speciale, rare sau care nu au mai fost prezentate public.</p> <p>- Transpus în format digital, patrimoniul cultural, științific și educațional poate deveni o resursă, în sectoare precum educația sau turismul.</p> <p><u>Riscuri</u></p> <p>- Procesul poate fi încetinit datorită existenței unor decalaje între instituțiile publice deținătoare de resurse culturale, la nivelul resurselor informaționale și organizatorice, financiare, materiale, umane.</p> <p>- În general, în instituțiile publice deținătoare de resurse culturale există un număr mic de specialiști IT, ceea ce poate avea implicații negative pentru buna desfășurare a proiectului de digitizare.</p> <p>- Nesoluționarea problemelor care fac referire la operele orfane sau <i>out of print</i>, în timp util, având în vedere complexitatea procesului poate genera litigii;</p> <p>- Necorelarea cadrului legislativ cu propunerile variantei de soluționare aleasă (sistemul de finanțare al bibliotecilor, problema operelor <i>out of print</i> sau orfane etc.) poate determina întârzieri în implementarea calendarului propus, precum și blocaje în asigurarea digitizării unui corpus reprezentativ de resurse culturale.</p>		
--	---	--	--

	<p>Grupuri vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizatorii (publici sau privați) de Internet • Personalul angajat în instituțiile publice deținătoare de resurse culturale (Biblioteca Națională a României și sistemul național de biblioteci din România, Centru Național al Cinematografiei, Arhiva Națională de Filme, Sistemul național de muzee din România) • Creatorii de resurse culturale sau/și deținătorii de drepturi de autor sau drepturi conexe în domeniul resurselor culturale (inclusiv operele orfane sau out of print) 	<p>Indicatori de performanță:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procent/Număr de resurse culturale digitizate, pe fiecare pilon în parte, raportat la număr de resurse culturale inventariate - Număr de accesări on-line pentru vizualizarea/ descărcarea resurselor culturale digitizate în cadrul Bibliotecii Digitale a României - Procent de instituții deținătoare de resurse culturale care au beneficiat de instruire și formare profesională, din totalul identificat - Evoluția numărului de parteneriate, pe categorii (Public-public, public-privat) realizate pe parcursul derulării programului 	
--	---	---	--